

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain muuttamisesta (HE 112/2021 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 4/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain (1287/2004) 15 b §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1359/2018,
muutetaan 2 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 7 ja 14 § sekä 15 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 momentti, 7 ja 14 § sekä 15 §:n 1 momentti laissa 1359/2018, sekä
lisätään lakiin uusi 4 d, 4 e ja 15 f § sekä 16 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1359/2018, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia, lukuun ottamatta mitä 4 e §:ssä ja 6 a—6 d §:ssä säädetään, sovelletaan pelastuslain (379/2011) 38 §:n nojalla pelastustoimeen kuuluvan avun antamiseen osallistuvan suomalaisen henkilöstön palvelussuhteisiin ja henkilöstön asemaan avustustoiminnassa. Pelastustoimeen kuu-

Eduskunnan vastaus EV 28/2022 vp

luvan avun antamisen kotimaan valmiuksista säädetään Pelastusopistosta annetussa laissa (607/2006).

— — — — —

4 d §

Palvelussuhteeseen nimittämistä koskevaan menettelyyn sovellettavat säännökset

Palvelussuhteeseen nimittämistä koskevaan menettelyyn sovelletaan valtion virkamieslain (750/1994) 6 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 8 b ja 8 c §:ää.

Palvelussuhdetta hakenut ei saa hakea ehdokkaaksi nimeämistä eikä palvelussuhteeseen nimitämistä koskevaan päätökseen muutosta valittamalla.

4 e §

Ehdokkaaksi nimeämistä ja palvelussuhteeseen nimittämistä koskevat rajoitukset

Suomen siviilikriisinhallinnan resurssien turvaamiseksi ja kehittämiseksi nimettäessä henkilöitä ehdokkaaksi tiettyihin tehtäviin tai nimitettäessä heitä tiettyihin palvelussuhteisiin etusijalle voidaan asettaa sellainen henkilö, joka ei ole aiemmin ollut tässä laissa tarkoitetussa siviilikriisinhallinnan palvelussuhteessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja palvelussuhteista säädetään tarkemmin sisäministeriön asetuksella.

5 §

Julkisoikeudellinen palvelussuhde

Kriisinhallintaan tai kansainväliseen pelastustoimintaan ulkomailla osallistuva on määräaikaisessa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa valtioon. Henkilön työnantaja on Kriisinhallintakeskus. Työnantaja on kuitenkin ulkoministeriö, jos se on ulko- ja turvallisuuspoliittisesti tarkoituksenmukaista, tai sisäministeriö, jos tehtävä on kotimaan valmiuksien kannalta merkittävä. Kansainvälisen pelastustoiminnan osalta työnantaja on Pelastusopisto.

Palvelussuhteessa olevan henkilön oikeuksista ja velvollisuuksista on voimassa, mitä tässä laissa säädetään. Muutoin hänen oikeudelliseen asemaansa sovelletaan valtion virkamieslakia.

— — — — —

7 §

Virkavapaus, vapautus työstä ja työ- tai virkasuhteen jatkuminen

Valtion, kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän palveluksessa olevalla on oikeus saada palkatonta virkavapautta tai vapautusta työstä viiden vuoden aikana yhteensä kolme vuotta seuraavan toiminnan ajaksi:

- 1) tässä laissa tarkoitettu palvelussuhde;

Eduskunnan vastaus EV 28/2022 vp

2) Kriisinhallintakeskuksen järjestämä tai osoittama siviilikriisinhallinnan peruskoulutus tai Pelastusopiston järjestämä kansainvälisen pelastustoiminnan peruskoulutus;

3) palvelussuhdetta edeltävä perehdytyskoulutus;

4) palvelussuhteen jälkeinen palautetilaisuus;

5) sellainen kansainväliseen pelastustoimintaan liittyvä koulutus tai harjoitus, joka on sisäministeriön päätöksellä katsottu välttämättömäksi Suomen kansainvälisten sitoumusten edellyttämän valmiuden saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi.

Oikeutta 1 momentissa tarkoitettuun virkavapauteen ei kuitenkaan ole virkamiehellä, jonka työnantaja on ennen henkilön 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevan hakemuksen jättämistä tai suostumuksen antamista ilmoittanut ehdokkaaksi tai nimennyt tehtävään Suomen Euroopan unionin oikeuden mukaiseen velvoitteeseen perustuvan osallistumisen toteuttamiseksi.

Työ- tai virkasuhdetta, joka 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan osallistuvalla on, ei hänen työnantajansa saa kyseisen toiminnan takia päättää eikä sen aikana irtisanoa, jos työnantaja on myöntänyt palveluksessaan olevalle virkavapautta tai vapautusta työstä kyseistä toimintaa varten.

Henkilön oikeuteen palata työhön 1 momentissa tarkoitettun toiminnan päätyttyä tai keskeydyttyä sovelletaan maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta annetun lain (305/2009) 4 §:ää.

14 §

Olosuhdekorvaus

Palvelussuhteeseen otetulle maksetaan tehtävän toimialueella aiheutuvien erityisten kustannusten ja elantokustannusten lisäyksen kattamiseksi sekä tehtävän toimialueen terveyteen, turvallisuuteen ja viihtyvyyteen vaikuttavista haitallisista olosuhteista olosuhdekorvausta. Olosuhdekorvausta maksetaan, jollei Euroopan unioni, kansainvälinen järjestö tai operaation toimeenpanija maksa päivärahaa tai muuta korvausta tai jollei sen maksama päiväraha tai muu korvaus ole riittävä.

Sisäministeriön asetuksella säädetään olosuhdekorvauksen määrästä. Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset olosuhdekorvauksesta ja sen maksamisenmenettelystä.

15 §

Eräiden kustannusten korvaaminen

Tehtävään ehdokkaaksi nimetyille, palvelussuhteeseen nimitettäväksi esitetyille sekä palvelussuhteessa olevalle ja olleelle korvataan palvelussuhteeseen hakemisesta ja tehtävien hoitamisesta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset, jollei Euroopan unionin, kansainvälisen järjestön tai operaation toimeenpanijan maksama korvaus kata niitä.

Eduskunnan vastaus EV 28/2022 vp

15 f §

Korvaukset toimialueelta poissaolon aikana

Edellä 14 ja 14 a—c §:ssä säädettyjen korvausten maksamisen edellytyksenä on, että palvelussuhteeseen otettu asuu ja oleskelee 6 §:ssä tarkoitetun tahon määräämällä toimialueella.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sellaisella palvelussuhteeseen otetulla, joka on poistunut toimialueelta, ei ole oikeutta mainittuihin korvauksiin siltä osin kuin hänen yhtäjaksoinen poissaolonsa toimialueelta ylittää muusta syystä kuin palvelusvapaasta 30 vuorokautta. Palvelussuhteeseen otetulle voidaan erityisestä syystä korvata 14 ja 14 a §:ssä tarkoitettuja asunnosta aiheutuvia kohtuullisia kustannuksia mainittua ajanjaksoa pidemmältä ajalta. Palvelussuhteeseen otetun on ilmoitettava viipymättä työnantajalle muusta kuin palvelusvapaasta johtuvasta 30 vuorokautta ylittävästä poissaolosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuista kohtuullisista kustannuksista säädetään tarkemmin sisäministeriön asetuksella.

16 §

Palvelussuhteen päättäminen ja siirtäminen kotimaan tehtävään

Muu kuin tässä laissa tarkoitettu palvelussuhde valtioon ei vaikuta palvelussuhteessa olevan irtisanomisaikaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 1.4.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri